

II. Úplné náklady práce v ČR v letech 1994 až 2008

Při meziročním srovnávání úrovně nákladů práce je třeba vzít v úvahu několik skutečností. V následujících tabulkách jsou od roku 2000 do výsledků zahrnuty i údaje za civilní zaměstnance Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra, vojáky z povolání a příslušníky policie ČR. Údaje bez těchto ozbrojených složek jsou uvedeny v přílohových tabulkách. V údajích za rok 2008 jsou proti minulým rokům zahrnuty také fyzické osoby nezapsané do obchodního rejstříku s 10 a více zaměstnanci. Do roku 2007 bylo prováděno plošné zjišťování u ekonomických subjektů s 500 a více zaměstnanci. Ve zjišťování za rok 2008 to bylo u subjektů s 250 a více zaměstnanci. U jednotek s 1 až 499, resp. s 1 až 249 zaměstnanci bylo zjišťování výběrové. Kromě toho byl použit výkaz ÚNP 4-01 v několika mutacích podle sektorů (podnikatelská a nepodnikatelská sféra) a podle velikosti ekonomického subjektu (měřeno počtem zaměstnanců). Vyplněné výkazy kratších mutací byly dopočteny na širší mutaci výkazu a potom byl proveden dopočet na plný počet příslušných subjektů základního souboru z aktualizovaného registru ekonomických subjektů ČSU v rámci odvětví a velikostní skupiny

Struktura nákladů práce v letech 1994 až 2000 (v Kč / měsíc na 1 zaměstnance)

Položka nákladů práce	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000 ¹⁾
Mzdy za vykonanou práci	6 546	7 706	9 208	9 944	10 969	11 812	12 744
Náhrady mzdy	694	830	1 032	1 114	1 201	1 266	1 344
Přímé náklady	7 240	8 536	10 240	11 058	12 170	13 078	14 088
Sociální požitky celkem	220	253	280	289	318	321	334
příspěvky na bydlení	14	9	9	8	9	9	11
služební vozy poskytované také k soukromým účelům	19	27	35	32	41	40	46
příspěvky na stravování	92	131	146	155	169	184	191
výdaje ze soc. fondu	64	62	73	77	84	78	79
ostatní	31	24	17	17	15	10	7
Sociální náklady a výdaje celkem	2 618	3 068	3 680	3 956	4 331	4 713	5 240
zákonné příspěvky na sociální zabezpečení	2 551	3 006	3 572	3 849	4 209	4 556	5 075
nadstandardní programy sociálního zabezpečení, vč. vyrovnání za nemoc plac. zaměstnavatelem	14	17	29	29	36	38	53
odstupné	44	32	56	52	54	83	73
ostatní sociální dávky	9	13	23	26	32	36	39
Personální náklady	169	175	224	215	210	221	262
Daně a dotace	-3	-4	-9	-19	-15	-12	-19
Nepřímé náklady	3 004	3 492	4 175	4 441	4 844	5 243	5 817
Náklady práce celkem	10 244	12 028	14 415	15 499	17 014	18 321	19 905

¹⁾ Od roku 2000 vč. části resortu MV a MO (civilní zaměstnanci, vojáci z povolání a příslušníci policie ČR)

Struktura nákladů práce v letech 2001 až 2008 (v Kč / měsíc na 1 zaměstnance)

Položka nákladů práce	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Mzdy za vykonanou práci	13 791	14 655	15 528	16 722	17 886	18 560	19 594	20 778
Náhrady mzdy	1 539	1 643	1 727	1 875	1 910	1 980	2 260	2 445
Přímé náklady	15 330	16 298	17 255	18 597	19 796	20 540	21 854	23 223
Sociální požitky	419	450	475	500	587	561	670	499
příspěvky na bydlení	13	26	55	59	77	78	84	74
služební vozy poskytované také k soukromým účelům	91	89	95	111	173	129	136	81
příspěvky na stravování	221	237	228	234	245	258	328	271
výdaje ze soc. fondu	87	94	93	87	85	86	91	67
ostatní	7	4	4	9	7	10	31	6
Sociální náklady a výdaje zákonné příspěvky na sociální zabezpečení	5 741 5 557	6 165 5 943	6 522 6 247	7 029 6 766	7 259 6 926	7 513 7 213	8 132 7 750	8 367 8 027
nadstandardní programy sociálního zabezpečení (včetně vyrovnání za nemoc placeného zaměstnavatelem)	77	98	121	136	166	170	208	170
odstupné	84	101	132	107	141	100	148	150
ostatní sociální dávky	23	23	22	20	26	30	26	20
Personální náklady	299	303	347	338	424	385	413	421
Daně a dotace	-12	-26	-32	-36	-30	-58	-49	-42
Nepřímé náklady	6 447	6 892	7 312	7 831	8 240	8 401	9 166	9 245
Náklady práce celkem	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941	31 020	32 468

Náklady práce v České republice se v roce 2008 zvýšily proti roku 2007 o 4,7 %, což je o 2,5 procentního bodu vyšší meziroční tempo růstu než v předchozím roce. Přímé náklady (tj. mzdy a platy, včetně náhrad mzdy) vzrostly o 6,2 % a nepřímé náklady pouze o 0,9 % proti roku 2007. Sociální náklady a výdaje celkem byly vyšší o 2,9 %.

Struktura nákladů práce zůstává dlouhodobě přibližně stejná. Podíl přímých nákladů na celkových nákladech práce se v jednotlivých letech 1994 až 2008 pohyboval v intervalu od 70,4 % až 71,5. Podíl tzv. sociálních požitků tvořil přibližně 1,5 % až 2,2 % nákladů práce, podíl sociálních nákladů a výdajů (bez sociálních požitků) byl v rozmezí 25,4 % až 26,7 % a personální náklady a výdaje tvořily 1,2 % až 1,7 % nákladů práce.

Od 1.1.2008 je v platnosti nová Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE. Jedná se o národní verzi mezinárodní klasifikace NACE, rev. 2. Pro účely meziročního srovnání je v následujících tabulkách použita dříve platná Odvětvová klasifikace ekonomických činností (OKEČ).

Náklady práce v letech 1994 až 2000 podle sekce OKEČ (v Kč/na měsíc na 1 zaměstnance)

Odvětví (sekce OKEČ)	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Zemědělství a myslivost; lesnictví	8 592	9 960	11 301	11 914	13 330	13 292	14 627
Rybolov a chov ryb	10 691	12 049	13 374	15 669	16 863	17 007	17 568
Těžba nerostných surovin	12 568	14 846	17 404	19 498	21 917	23 535	24 813
Zpracovatelský průmysl	9 576	11 226	13 251	14 817	16 458	17 413	18 927
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	12 090	14 404	17 099	19 193	21 332	23 925	25 307
Průmysl celkem	9 943	11 660	13 748	15 356	17 062	18 117	19 581
Stavebnictví	10 861	12 558	14 698	15 448	16 755	18 638	19 162
Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu	10 587	12 774	15 762	15 629	17 225	18 035	20 977
Ubytování a stravování	8 676	9 770	10 354	11 042	12 837	13 812	15 999
Doprava, skladování, pošty a spoje	9 753	11 511	14 128	16 348	18 384	19 632	21 541
Finanční zprostředkování	17 700	20 728	23 779	26 811	30 325	33 847	37 615
Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti	12 119	14 135	17 204	18 445	20 574	22 366	22 383
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpeč. (bez MO a MV)	12 574	14 252	16 657	16 827	17 857	19 672	20 765
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpeč. (včetně MO a MV)	.	.	.	.	.	.	22 125
Vzdělávání	9 510	11 094	14 429	14 157	14 237	16 217	16 683
Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	9 784	11 365	13 268	13 959	14 477	16 541	17 204
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	9 189	10 618	12 378	13 857	14 173	15 208	17 234
ČR (bez MO a MV)	10 244	12 028	14 415	15 499	17 014	18 321	19 764
ČR celkem (vč. MO a MV)	.	.	.	.	.	.	19 905

Náklady práce v letech 2001 až 2008 podle sekce OKEČ (v Kč/na měsíc na 1 zaměstnance)

Odvětví (sekce OKEČ)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Zemědělství a myslivost; lesnictví	15 972	17 114	17 347	19 318	20 420	21 227	22 812	24 673
Rybolov a chov ryb	18 964	19 934	20 255	22 377	22 623	23 500	25 580	25 994
Těžba nerostných surovin	26 202	28 021	29 297	31 049	32 079	35 517	37 421	42 754
Zpracovatelský průmysl	20 259	21 592	22 714	24 464	25 406	26 775	28 780	30 385
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	27 365	29 642	31 500	33 541	36 594	39 112	41 969	44 326
Průmysl celkem	20 922	22 306	23 470	25 201	26 247	27 644	29 625	31 297
Stavebnictví	20 730	22 661	22 520	24 824	25 449	27 387	28 784	32 120
Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu	22 813	23 654	23 657	27 703	28 711	27 912	31 209	32 139
Ubytování a stravování	16 094	15 650	16 126	17 362	18 162	17 281	19 312	20 526
Doprava, skladování, pošty a spoje	23 732	25 824	27 103	28 553	29 670	31 298	33 132	35 174
Finanční zprostředkování	42 320	44 654	49 509	51 925	54 781	58 810	61 124	63 175
Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti	25 796	25 450	26 909	28 587	34 844	32 249	34 998	35 204
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpeč. (bez MO a MV)	22 361	24 382	28 080	29 334	30 946	32 393	33 919	35 340
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpeč. (včetně MO a MV)	24 231	26 612	29 744	31 007	33 445	34 849	36 871	38 446
Vzdělávání	18 051	20 028	22 569	24 371	25 968	27 127	29 427	30 274
Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti	19 446	22 261	23 975	23 984	24 972	27 836	27 966	29 692
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	19 715	19 134	20 647	21 843	22 389	23 918	26 379	27 081
ČR (bez MO a MV)	21 594	22 956	24 296	26 178	27 664	28 635	30 719	32 161
ČR celkem (vč. MO a MV)	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941	31 020	32 468

Dlouhodobě nejvyšší úroveň nákladů práce je vykazována v odvětví finanční zprostředkování. Po celé období od roku 1994 se náklady práce pohybují přibližně 65,0–103,9 % nad republikovým průměrem. Naproti tomuto odvětví vykazují přibližně třetinové náklady práce zaměstnavatelé v odvětvích s jejich nejnižší úrovní, tj. zejména v pohostinství a ubytování nebo v zemědělství, myslivosti a lesnictví. V porovnání s rokem 1994 vzrostly náklady práce v odvětví výroba a rozvod elektřiny plynu a vody 3,7krát, a v odvětví finanční zprostředkování a v dopravě, skladování a spojích 3,6krát. Naopak proti roku 1994 nejméně vzrostly náklady práce v odvětví rybolov a chov ryb a ubytování a stravování (2,4krát).

Náklady práce v letech 1994 až 2000 v třídění podle krajů (v Kč/na měsíc na 1 zaměstnance)

K r a j	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Hl. m. Praha (bez MO a MV)	12 393	14 625	17 726	18 597	20 882	23 188	24 659
Hl. m. Praha (vč. MO a MV)	.	.	.	.	.	.	24 629
Středočeský	10 121	11 784	14 352	15 295	17 723	17 934	19 786
Jihočeský	9 459	10 944	12 170	14 606	15 331	16 626	17 786
Plzeňský	9 709	11 454	13 379	15 364	15 930	17 036	18 760
Karlovarský	9 431	11 343	13 543	14 146	15 116	15 278	16 734
Ústecký	10 187	11 435	14 072	15 079	16 231	16 925	18 239
Liberecký	9 244	10 871	12 817	13 654	15 066	16 309	17 579
Královéhradecký	9 303	10 732	12 650	13 433	14 378	16 656	17 660
Pardubický	9 048	10 603	12 700	14 108	14 820	15 897	17 044
Vysočina	8 863	10 707	12 193	12 899	14 507	15 173	16 793
Jihomoravský	9 492	11 016	13 635	14 023	15 396	16 799	17 723
Olomoucký	9 032	11 118	12 863	13 933	14 351	15 031	16 688
Zlínský	9 574	10 952	13 327	14 016	15 092	16 052	17 364
Moravskoslezský	10 403	12 124	14 127	15 524	17 033	17 827	18 726
ČR celkem (bez MO a MV)	10 244	12 028	14 415	15 499	17 014	18 321	19 764
ČR celkem (vč. MO a MV)	.	.	.	.	.	.	19 905

Náklady práce v letech 2001 až 2008 v třídění podle krajů (v Kč/na měsíc na 1 zaměstnance)

K r a j	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hl. m. Praha (bez MO a MV)	26 720	28 628	30 316	32 546	35 999	35 247	38 082	38 625
Hl. m. Praha (vč. MO a MV)	26 814	28 839	30 622	32 776	36 388	35 689	38 455	39 168
Středočeský	20 945	22 758	23 978	26 063	26 253	28 715	29 450	31 105
Jihočeský	18 771	20 385	20 240	22 633	23 882	25 014	27 089	29 097
Plzeňský	19 735	22 255	21 752	23 729	24 848	27 760	27 806	30 348
Karlovarský	18 268	20 641	21 394	22 781	22 490	23 137	25 342	28 033
Ústecký	21 464	21 274	23 319	23 201	24 411	25 997	28 120	29 485
Liberecký	20 228	20 776	24 529	24 177	26 692	26 217	26 220	29 424
Královéhradecký	19 146	20 003	21 339	22 555	23 342	24 190	26 377	28 956
Pardubický	18 740	19 796	21 062	23 852	22 991	25 215	25 011	28 958
Vysočina	18 082	19 978	21 418	22 393	23 701	25 652	26 472	29 410
Jihomoravský	20 002	21 040	22 097	23 393	24 976	26 685	28 114	30 173
Olomoucký	18 721	19 612	20 413	22 620	23 443	24 112	26 883	28 280
Zlínský	19 387	20 240	20 992	23 525	22 715	26 180	27 469	28 766
Moravskoslezský	20 502	21 530	23 588	25 790	25 806	26 078	28 442	31 093
ČR celkem (bez MO a MV)	21 594	22 956	24 296	26 178	27 664	28 635	30 719	32 161
ČR celkem (vč. MO a MV)	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941	31 020	32 468

Hlavní město Praha dlouhodobě vykazuje nejvyšší náklady práce. V roce 2008 proti roku 2007 byly vyšší o 1,9 % (resp. 1,8 % bez resortů MO a MV). V roce 2007 proti roku 2006 však stouply náklady práce v Praze o 7,8 %. Vyšší náklady práce než celostátní průměr byly v roce 2008 jenom v Praze, v minulosti ještě v Moravskoslezském kraji v letech 1994, 1995, 1997, 1998 a ve Středočeském kraji v letech 1998 a 2000. V ostatních krajích a ostatních letech byla úroveň nákladů práce nižší než činil průměr za celou ČR.

**Náklady práce v letech 1994 až 2000 v třídění podle velikosti vykazující jednotky
(v Kč/na měsíc na 1 zaměstnance)**

Velikost vykazující jednotky	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1 až 9 zaměstnanců	11 429	13 681	14 859	15 506	16 440	16 686	17 454
10 až 19 zaměstnanců	11 927	13 054	15 800	15 969	16 484	17 317	18 822
20 a více zam.(bez MO a MV)	10 110	11 868	14 292	15 480	17 108	18 561	20 026
20 a více zam.(vč. MO a MV)	.	.	.	.	.	.	20 179
v nich: 20 až 49 zaměstnanců	10 742	11 614	15 227	15 253	16 155	17 641	18 924
50 až 99 zaměstnanců	10 076	11 813	13 028	14 898	15 993	17 263	18 907
100 až 249 zaměstnanců	9 481	11 319	14 362	14 758	17 077	17 751	19 378
250 až 499 zaměstnanců	9 175	11 392	13 532	13 723	16 083	17 755	19 520
500 až 999 zaměstnanců	9 801	11 568	13 698	15 192	16 435	17 776	19 275
1000 a více zam.(bez MO a MV)	10 635	12 484	15 069	16 878	18 574	20 396	21 771
1000 a více zam.(vč. MO a MV)	.	.	.	.	.	.	22 035
ČR celkem (bez MO a MV)	10 244	12 028	14 415	15 499	17 014	18 321	19 764
Č R celkem (vč. MO a MV)	.	.	.	.	.	.	19 905

**Náklady práce v letech 2001 až 2008 v třídění podle velikosti vykazující jednotky
(v Kč/na měsíc na 1 zaměstnance)**

Velikost vykazující jednotky	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1 až 9 zaměstnanců	20 412	21 091	21 181	22 338	22 797	22 715	25 797	22 456
10 až 19 zaměstnanců	21 179	21 251	22 669	25 297	27 922	25 134	30 062	26 291
20 a více zam. (bez MO a MV)	21 725	23 205	24 678	26 583	27 917	29 475	31 259	33 697
20 a více zam. (vč. MO a MV)	21 932	23 463	24 978	26 863	28 328	29 807	31 609	34 020
v nich: 20 až 49 zaměstnanců	20 342	22 423	22 629	24 733	25 820	27 140	27 513	27 705
50 až 99 zam.	20 110	21 908	23 128	25 646	26 299	27 440	29 204	33 835
100 až 249 zam.	21 121	21 954	22 941	24 759	25 674	27 569	30 669	32 687
250 až 499 zam.	20 968	21 343	23 473	25 757	26 477	28 926	29 125	33 532
500 až 999 zam.	21 344	22 990	25 180	26 527	28 267	30 091	31 964	33 955
1000 a více zam.(bez MO a MV)	23 806	25 681	27 907	29 546	31 576	33 078	35 401	37 856
1000 a více zam.(vč. MO a MV)	24 205	26 194	28 495	30 119	32 324	33 813	36 157	38 562
ČR celkem (bez MO a MV)	21 594	22 956	24 296	26 178	27 664	28 635	30 719	32 161
Č R celkem (vč. MO a MV)	21 777	23 190	24 567	26 428	28 036	28 941	31 020	32 468

Z hlediska velikosti vykazující jednotky nejvíce vzrostly náklady práce v roce 2008 proti roku 2007 ve skupině ekonomických subjektů s 50 až 99 zaměstnanci (o 15,9 %) a s 250 až 499 zaměstnanci (o 15,1 %). V ostatních velikostních skupinách (kromě malých subjektů) meziročně vzrostly náklady práce o 6 až 7 %. U malých ekonomických subjektů s 1 až 9 zaměstnanci došlo proti roku 2007 naopak k poklesu nákladů práce. Je třeba vzít v úvahu, že u zjišťování nákladů práce za rok 2008 bylo obesláno ve skupině těchto malých subjektů přibližně 3,5krát více jednotek než tomu bylo v roce 2007. Byla pro ně použita kratší mutace výkazu ÚNP 4-01 a matematickými metodami provedeny dopočty na plnou verzi výkazu. Skupina malých podniků je také specifická tím, že je u nich tradičně největší non-response, a tudíž při dopočtech na základní soubor dochází k větší statistické chybě.